

DEPARTMENT OF EDUCATION
SCHOOLS DIVISION OF NEGROS ORIENTAL
REGION VII

Kagawasan Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Ikatlong Markahan – Modyul 3:
Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud
(Linggo: Ikatlo)**

PAGMAMAY-ARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Edukasyon sa Pagpapakatao – Ikapitong Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikatlong Markahan –Modyul 3: Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud
Ikalawang Edisyon, 2021

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Russell A. Regidor

Editor: Venus V. Mañoza

Tagasuri: Lorna R. Renacia, Hana Lou G. Uy,
Ana Melissa T. Venido, Florence A. Casquejo

Tagaguhit: Elmar L. Cabrera, Venus V. Mañoza

Tagalapat: Venus V. Mañoza

Tagapamahala: Senen Priscillo P. Paulin, CESO V	Rosela R. Abiera
Fay C. Luarez, TM, Ed.D., Ph.D.	Maricel S. Rasid
Nilita L. Ragay Ed. D.	Elmar L. Cabrera
Donre B. Mira Ed. D.	

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education –Region VII Schools Division of Negros Oriental

Office Address: Kagawasan, Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental
Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117
E-mail Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Edukasyon sa Pagpapakatao 7 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Edukasyon sa Pagpapakatao 7 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud.

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

**Karagdagang
Gawain**

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa. Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO:

Napapatunayan na ang pauli-ulit na pagsasabuhay ng mga mabuting gawi batay sa mga moral na pagpapahalaga ay patungo sa paghubog ng mga birtud (acquired virtues).

EsP7PB-III-9.3

Naisasagawa ang pagsasabuhay ng mga pagpapahalaga at birtud na mapaunlad ng kanyang buhay bilang nagdadalaga/nagbibinata.

EsP7PB-III-9.4

Mga Layunin

Sa modyul na ito, inaasahang maipamamalas mo ang sumusunod na kaalaman, kakayahan, at pag-unawa:

- Kaalaman: Natatalakay ang mga katangian ng mga uri ng pagpapahalaga at kaugnayan ng birtud sa pagpapahalaga;
- Saykomotor: Nakalilikha ng mga mabubuting gawi tungo sa paghubog ng mga birtud (acquired values) gamit ang mga pantulong biswal; at
- Apektiv: Naisasabuhay ang mga katangian ng mga uri ng pagpapahalaga bilang nagdadalaga/nagbibinata.

Subukin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga tanong. Isulat ang titik ng pinakaangkop na sagot sa inyong kuwaderno.

1. Alin sa mga pahayag ang **HINDI TOTOO** tungkol sa Ganap ng Pagpapahalagang Moral (Absolute Moral Values).
 - A. Paggalang sa buhay
 - B. Pagmamahal sa katotohanan
 - C. Pagbubuklod ng Pamilya
 - D. Di-paggalang sa dignidad ng tao
2. Ang birtud na ito ay parehong moral at intelektuwal. Ito rin ay itinuturing na Ina ng mga moral na birtud
 - A. Moral na Birtud
 - B. B. katatagan
 - C. Maingat na Paghuhusga
 - D. Katarungan
3. Ang batas na ito ay walang hanggan, walang katapusan at walang kamatayan dahil ito ay permanente.
 - A. Obhetibo
 - B. Universal
 - C. Eternal
 - D. Immutable
4. Ang pinakawagas na uri ng kaalaman, pinakahuling layunin ng lahat ng kaalaman ng tao at nagtuturo sa tao upang humusga ng tama at gawin ang mga bagay na mabuti ayon sa kaniyang kaalaman at pag-unawa.
 - A. Sining
 - B. Pag-unawa
 - C. Katarungan
 - D. Karunungan
5. Si Naomi ay nagsimula ng magdalaga, dumarating na ang pagkakataon na nagpapaalam siya sa kaniyang magulang na gagabihin sa pag-uwi sa bahay dahil may mga proyekto na kailangang gawin kasama ang kanyang mga kaklase. Kinausap ito nang mabuti ng kanyang mga magulang upang sabihin na payagan ito ngunit kailangang makauwi sa itinakdang oras. Kapag hindi niya ito nagawa ay hindi na siya muling papayagan ng kanyang mga magulang. Anong mahalagang aral ang itinuturo sa kanya ng kanyang mga magulang?
 - A. Ang halaga ng pagsasabuhay ng mga birtud
 - B. Ang halaga ng pagtataglay ng moral na integridad
 - C. Tamang paggamit ng mga pagpapahalaga
 - D. Pag-unawa na ang kalayaan ay may kakambal na responsibilidad
6. Ano ng pinakamakabuluhang layunin ng pagiging isang mag-aaral?
 - A. Pataasin ang marka
 - B. Pagyamanin ang kakayahang mag-isip
 - C. Matutunang lutasin ang sariling mga suliranin
 - D. Pagiging mabait na mag-aaral
7. Ito ang pinakapangunahin sa lahat ng birtud na nakapagpapaunlad ng isip.
 - A. Agham
 - B. Pag-unawa
 - C. karunungan
 - D. maingat na paghuhusga

8. Ang mga sumusunod ay katangian ng pagpapahalaga MALIBAN sa:
- A. Ang pagpapahalaga ang nagbibigay ng kabuluhan o kalidad sa buhay ng tao.
 - B. ang pagpapahalaga ay tumatayong batayan, layunin at dahilan ng pangangailangang kumilos sa gitna ng mga pagpipilian.
 - C. Ang pagpapahalaga ay ang kapangyarihan na umuudyok sa tao at ang kailangan ng tao upang mabuhay.
 - D. Ang mabuting kilos na ginagawa ng tao upang isakatuparan ang pinahahalagahan.
9. Uri ng pagpapahalaga na ang ginagawang pagpili ay madalas na ibinabatay sa kung ano ang mas kaaya-aya, kapuri-puri, makabuluhan at tumutugma sa pangangailangan sa kasalukyang panahon.
- A. Subhetibo
 - B. Panlipunan
 - C. Sitwasyonal
 - D. Agham
10. Ito ay batas moral na itinanim ng Diyos sa isip at sa puso ng tao.
- A. Katatagan
 - B. Karunungan
 - C. Konsensiya
 - D. wala sa nabanggit

Balikan

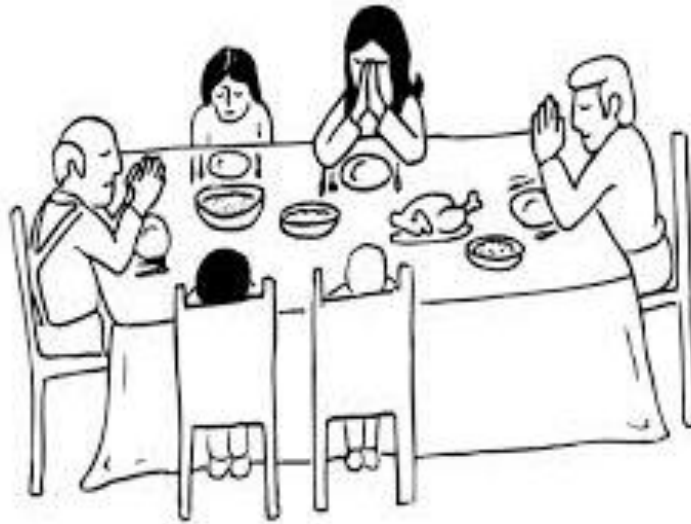
Ang bawat tao ay maaaring may iba't ibang pakahulugan sa salitang *pagpapahalaga*. Ang bawat kilos ng isang tao ay may dahilan, batayan at pananagutan. Sa anumang isasagawang desisyon o pagpapasya, kinakailangang isaisip at timbangin ang mabuti at masamang idudulot nito. Sa ating paghahanap ng katotohanan at kahulugan sa buhay, hindi tayo namumuhay sa mundo upang maglakbay nang walang iisang direksiyon.

Para sa isang mamamayan na inilalaan ang kaniyang malaking panahon sa paghahanapbuhay upang kumita, ang pagpapahalaga para sa kaniya ay maaari lamang niyang ihalintulad sa *halaga* ng piso laban sa dolyar. Kung ang tatanungin naman ay isang magulang, ang *pagpapahalaga* ay mga mithiin at mga birtud na nais nilang ituro sa kanilang mga anak.

Tuklasin

Panuto: Sa pamamagitan ng larawan, isulat sa kuwaderno ang pagpapahalaga na napansin ninyo na makatulong upang makabuo ng isang mabuting desisyon bilang nagdadalaga/nagbibinata.

Kaugnayan ng Pagpapahalaga at Birtud

Suriin

ALAMIN NATIN

Kahulugan ng Pagpapahalaga

Ang pagpapahalaga o (*values*) ay nagmula sa salitang Latin na *valore* na nangangahulugang pagiging malakas o matatag at pagiging makabuluhan o pagkakaroon ng saysay o kabuluhan. Mula sa ugat ng salitang ito, mahihinuha natin na ang isang tao ay kailangang maging malakas o matatag sa pagbibigay-halaga sa anumang bagay na tunay na may saysay o kabuluhan.

Ayon naman sa mga sikolohista, ang *pagpapahalaga* ay anumang bagay na kaibig-ibig, kaakit-akit, kapuri-puri, kahanga-hanga at nagbibigay ng inspirasyon, magaan at kasiya-siya sa pakiramdam, at kapaki-pakinabang. Ito ay naghihikayat at gumagabay para pumili at gawin ang partikular o tiyak na layunin para sa ikauunlad at ikabubuti ng indibidwal.

Ayon sa tradisyon, ang halaga ay tumutukoy sa saligan o batayang kilos o gawa at sa ubod ng paniniwala. Sa karaniwang tao, tumutukoy ito sa isang bagay na mahalaga sa buhay. Ito ay tumutukoy rin sa anumang *mabuti*. Ang mabuti ay ang mga

bagay na hinahangad at pinaghihirapang makamit na hindi nakapipinsala o nakasasakit sa ating sarili at sa kapwa.

Ayon kay Max Scheler (Dy M., 1994), **ang pagpapahalaga ay obheto ng ating intensyonal na damdamin**. Mauunawaan natin ang *pagpapahalaga* sa pamamagitan ng pagdama dito. Hindi ito naghihintay ng katuwiran upang lumitaw sa ating buhay. Ang *pagpapahalaga* ay hindi iniisip; ito ay dinaramdam. Hindi ito obheto ng isip kundi obheto ng puso.

Narito ang mga katangian ng pagpapahalaga:

a. Immutable at objective - hindi nagbabago ang mga *pagpapahalaga* dahil ang mga ito, lalo na ang nasa higit na mataas na antas, ay mga kalidad kung saan nakasalalay ang pagkatao.

b. Sumasaibayo (transcends) - sa isa o maraming indibidwal. Ang pagpapahalaga ay maaaring para sa lahat o para sa sarili lamang.

c. Nagbibigay ng direksyon sa buhay ng tao. Ang pagpapahalaga ang nilalayong makamit ng isang tao. Ang isang layunin ay nakabatay sa pagpapahalaga, upang makamit ang layuning ito, kailangang may partikular na balak ang tao na gawin.

d. Lumilikha ng kung anong nararapat (ought-to-be) at kung ano ang dapat gawin (ought-to-do). Halimbawa, ang *pagpapahalagang* katarungan ay dapat nariyan, buhay at umiiral.

Mga Uri ng Pagpapahalaga

Maraming mga bagay ang maaaring pahalagahan ng tao, lalo na ng isang tinedyer. Ang pag-aaral, kaibigan, pamilya, barkada at pagmamahal ay ilan lamang sa mga bagay na maaaring maituring na mahalaga. Ngunit sa dami ng pagbabago dulot ng modernisasyon at teknolohiya, minsan ay nahihirapan na ang tinedyer na kilalanin ang tama sa mali at ang mabuti sa masama.

Ganap na Papapahalagang Moral (*Absolute Moral Values*).

- ❖ Ito ay nagmumula sa labas ng tao.
- ❖ Ito ang pangkalahatang katotohanan (*universal truth*) na tinatanggap ng tao bilang mabuti at mahalaga.
- ❖ Ito ay ang mga prinsipyong etikal (*ethical principles*) na kaniyang pinagsisikapang makamit at mailapat sa pang-araw-araw na buhay.
- ❖ Ito ay ang mga mithiin na tumatagal at nananatili; ito ay katanggap-tanggap at makabuluhan para sa lahat ng tao anuman ang kaniyang lahi o relihiyon.
- ❖ Ito ang nagbubuklod sa lahat ng tao sa Diyos

Ang mga *pagpapahalaga* tulad ng *pag-ibig*, *paggalang sa dignidad ng tao*, *pagmamahal sa katotohanan*, *katarungan*, *kapayapaan*, *paggalang sa anumang pag-*

aari, pagbubuklod ng pamilya, paggalang sa buhay, kalayaan, paggawa at iba pa ay mga halimbawa ng ganap na pagpapahalagang moral.

Mga Katangian ng Ganap na Pagpapahalagang Moral

1. **Obhetibo.** Ito ay naaayon kung ano ito (*what is*), ano ito noon, (*has been*) at kung ano ito dapat (*must be*). Ito ay nananahan sa labas ng isip ng tao, mas mataas sa isip ng tao at ito ay nananatili kahit pa hindi ito nakikita o iginagalang ng ilan.

2. **Pangkalahatan.** Ito ay sumasaklaw sa lahat ng tao, kilos at kondisyon o kalagayan. Hinango mula sa Likas na Batas Moral, ito ay katanggap-tanggap sa lahat ng tao, sa lahat ng pagkakataon, at sa lahat ng kultura dahil ito ay nakabatay sa pagkatao ng tao na pangkalahatan.

3. **Eternal.** Ito ay umiiral at mananatiling umiiral. Hindi ito magbabago kahit lumipas man ang mahabang panahon. Nagbabago ang panahon, ang paniniwala, mithiin, pangangailangan at layon ng tao ngunit hindi pa rin mababago nito ang ganap na halagang moral.

1. Pagpapahalagang Kultural na Panggawi (*Cultural Behavioral Values*).

- ❖ Ito ay mga *pagpapahalagang* nagmula sa loob ng tao.
- ❖ Ito ay maaaring pansariling pananaw ng tao o kolektibong paniniwala ng isang pangkat kultural.

Ang layunin nito ay makamit ang mga dagliang pansarili o pampangkat na tunguhin (*immediate goals*). Kasama rito ang pansariling pananaw, opinyon, ugali at damdamin. Halimbawa, kung lumaki ka sa Pilipinas kung saan may konserbatibong kultura, tiyak na maninibago ka kung maninirahan sa Europa. Dito ang mga tao ay labis na liberal. Maaaring may mga paniniwala sila na katanggap-tanggap sa kanilang lipunan ngunit hindi katanggap-tanggap sa atin.

Mga Katangian ng Pagpapahalagang Kultural na Panggawi

1. Subhetibo.

- ❖ Ito ay pansarili o personal sa indibidwal.
- ❖ Ito ay ang personal na pananaw, ugali o hilig na bunga ng pag-udyok ng pandamdin, damdamin, iniisip, motibo, karanasan at nakasanayan.

2. Panlipunan (*Societal*).

- ❖ Ito ay naiimpluwensyahan ng *pagpapahalaga* ng lipunan - ang nakagawiang kilos o asal na katanggap-tanggap sa lipunan.

3. Sitwasyonal (*Situational*).

- ❖ Ito ay nakabatay sa sitwasyon, sa panahon at pangyayari.
- ❖ Ito ay madalas na nag-uugat sa subhetibong pananaw sa kung ano ang mapakikinabangan o hindi.

- ❖ Ang ginagawang pagpili ay madalas na ibinabatay sa kung ano ang mas kaaya-aya, kapuri-puri, makabuluhan at tumutugma sa pangangailangan sa kasalukuyang panahon.

Pagyamanin

Panuto: Suriin ang bawat sitwasyon at iguhit/gumupit ng larawan na nagpapakita sa bawat sitwasyon. Bigyang paliwanag kung ito ba ay nagpapakita ng mabuting pagpapahalaga sa buhay. Isulat ang iyong paliwanag sa patlang.

1.

Pamilyang masayang nagkuwentuhan.

Paliwanag: _____

2.

Batang tumulong sa matanda.

Paliwanag: _____

3.

Pambubulas (pangbubully) ng isang bata sa kapwa kabataan.

Paliwanag: _____

4.

Pagtutulungan ng mga kabataan sa paglilinis ng kanilang barangay.

Paliwanag: _____

5.

Pag-aagawan ng magkapatid sa isang laruan.

Paliwanag: _____

RUBRIK SA PAGBIBIGAY PUNTOS:

Nilalaman/ Kaangkupan sa Paksa-----10

Pagkamakatotohanan-----10

Paraan sa Paglalahad-----10

Kabuuan-----30 puntos

Isaisip

Panuto: Sumulat ka ng isang maikling sanaysay tungkol sa natuklasan mo sa kaugnayan ng iyong pagpapahalaga at gawaing ginagawa mo araw-araw. Isulat sa inyong kuwaderno.

May kaugnayan ba ang aking pagpapahalaga sa gawi na nalilinang sa akin?

Pamantayan/Kriteriya

Malinaw na nailahad ang layunin sa pagsulat	10
Lantad ang ideya na tatalakayin	5
Organisasyon	5
Kabuuuan	20

Isagawa

Panuto: Basahin ang kuwento ni Juan. Paano niya pinapahalagahan ang kanyang buhay at ang kanyang Pamilya. Isulat sa kuwaderno ang inyong sagot.

“Si Juan na Laging Wala sa Klase”

Gaz, Zandy; <https://philnews.ph>

Si Juan Franciso ay anak ng mayamang mag-asawa. Pagmamay-ari ng ama niya ang pinakamalaking hacienda sa baryo nila. Isa namang simpleng maybahay ang ina niya, hindi na nito kailangang magtrabaho sa dami ng pera nila. Dahil nag-iisa siyang anak ng mayamang mag-asawa, kampante si Juan na hinding-hindi na siya mamumulubi hanggang sa pagtanda niya. Ito ang dahilan kung bakit tamad siya mag-aral. “Hindi ko naman kailangan gumradweyt, e, hindi ko na nga kailangan mag-aral sa dami ng pera niyo ni daddy,” palaging katwiran ni Juan tuwing pinapagalitan ng ina dahil sa hindi pagpasok sa klase niya. “Anak, kailangan mong mag-aral. Ang pinag-aralan ang tanging bagay na hinding-hindi makukuha sa iyo nino man,” sabi ng ina ni Juan pagka-alis ng guro niya.

Hindi na mabilang-bilang ang mga pagkakataong pinuntahan siya ng guro niya sa bahay nila. Ngunit, talagang tamad si Juan. Mas gugustuhin pa niyang lumiban sa klase at maglaro sa kompyuter or mamasyal. Nagpatuloy ang hindi kaaya-ayang gawain ni Juan. Kahit guro niya ay pinupuntahan na siya sa bahay nila upang kamustahin kung bakit wala siya sa klase. Laging kasama ang barkada. Isang araw, habang naglalaro ng kompyuter si Juan at kaibigan niyang si Pedro sa kwarto niya, may narinig siyang isang malakas na sigaw ng ina niya. “Juan! Juan! Ang daddy mo,” sabi ng ina ng batang tamad mag-aral.

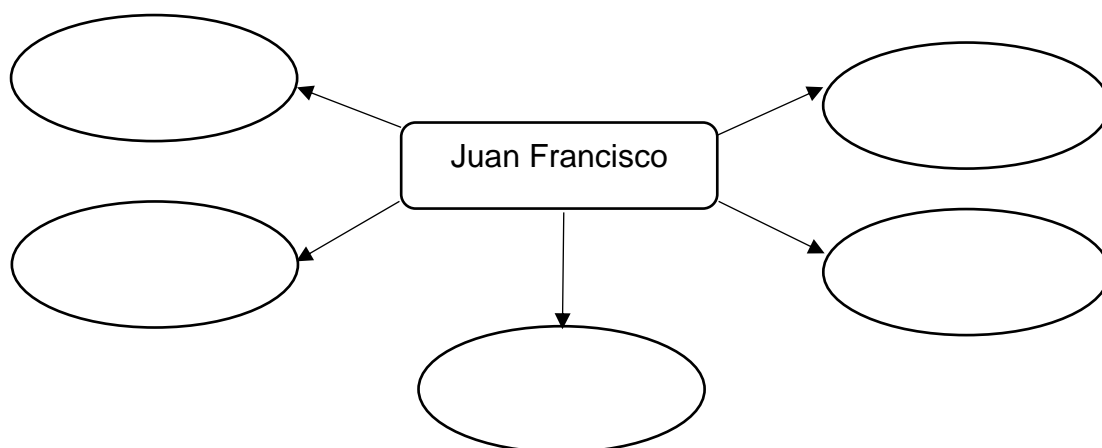
Inatake sa puso ang ama ni Juan. Sinundan ito ng iba’t ibang komplikasyon. Halos dalawang buwan na nakaratay ang daddy niya sa ospital bago ito pumanaw. Pati yung hacienda na pagmamay-ari nila ay naibenta pambayad sa gastusin sa ospital.

“Anak, sa darating na pasukan, kailangan mong lumipat ng eskwelahan. Hindi na natin kakayanin yung bayarin sa pribadong paaralan diyan sa baryo,” malungkot ng sabi ng ina ni Juan sa kanya. Naghirap silang mag-ina. Maraming pagkakataon na kinailangan ni Juan na pumunta sa paaralan na walang laman ang tiyan o ang bulsa niya. Doon niya napagtanto na kung sana e nag-aral siya ng mabuti eh gradweyt na siya sa kolehiyo at makakatulong na sa ina niya. Mas bata sa kanya ang mga kaklase niya at ang mga kasing-edad niya naman ay nagtatrabaho na. Labis ang panghihinayang ni Juan sa mga nasayang na panahon ngunit wala na siyang magagawa.

“Kung sana pinahalagahan ko na noon pa ang pag-aaral ko, hindi na sana nahihirapan si Mama maglabada,” ang pagsisisi na laging bumubungad sa kanya sa tuwing makikita ang ina na hirap na hirap makakain lang sila.

Pag-unawa sa binasa. Sagutin ang mga sumusunod na tanong:

1. Magbigay ng limang (5) na katangian ni Juan Francisco gamit ang semantic web/graphic organizer.

2. Sino ang mas pinapahalagahan ni Juan Francisco? Ang kanyang mga magulang o ang kanyang mga kaibigan? Ipaliwanag.
3. Ano ang aral na natutunan mo sa kuwento?

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga pahayag. Isulat ang SANG-AYON kung ang pahayag ay tama, at DI-SANG-AYON naman kung ang pahayag ay mali. Isulat sa kuwaderno ang inyong sagot.

1. Ang bawat tao sa mundo ay nagtataglay ng mga pagpapahalaga, ngunit hindi nalilinig ang mga ito sa loob lamang ng isang magdamag.
2. Ang pagpapahalaga ang nagbibigay ng kabuluhan o kalidad sa buhay ng tao.
3. Mahalagang maunawaan na ang kalayaan ay laging may kakambal na pananagutan.
4. Ang pagmamano sa nakakatanda ay isa sa mga kagandahang asal na itinuturo ng mga magulang.
5. Ang tao ay nilikhang “kawangis ng Diyos” dahil sa kakayahan niyang makaalam at magpasya nang malaya
6. Ang sino man, bata man o matanda ay walang sapat ng kakayahang bumuo ng kanyang sariling pagkatao at magkamit ng mataas na antas ng halaga.
7. Ang pinakamataas na tungkulin ng isang anak sa kanyang mga magulang ay ibigay ang kanilang mga luho tulad ng alahas at mga damit.
8. Ang pagpapahalaga at birtud ang nagbibigay katuturan sa ating tunay na pagkatao,

- hindi ang anumang nais ng taong makamit sa kanyang sarili.
9. Ang bawat kilos ng isang tao ay may dahilan, batayan at pananagutan.
 10. Ang moral na kilos ay nagaganap kung ang isang tao ay pumipili ng isang pagpapahalaga kapalit ng iba pang mga pagpapahalaga.

Karagdagang Gawain

Panuto: Magsaliksik tungkol sa “Hirarkiya ng Pagpapahalaga”. Sumulat ng sampung bagay na pinapahalagahan mo sa iyong buhay. Iranggo mo ito mula sa iyong pinapahalagahan (Ranggo 1) hanggang sa pinakahuling gusto (Ranggo 10).

Susi sa Pagwawasto

1. SANG-AYON	1. d
2. SANG-AYON	2. c
3. SANG-AYON	3. c
4. SANG-AYON	4. d
5. SANG-AYON	5. d
6. DI-SANG-AYON	6. a
7. DI-SANG-AYON	7. b
8. SANG-AYON	8. d
9. SANG-AYON	9. c
10. SANG-AYON	10. c

Tayahin

Subukin

Sanggunian

Dy, Manuel Jr., Leaño, Gayola, Sheryll, Marivic, Brizuela, Mary Jean, Querijero, Ellanore. 2013. *Edukasyon sa Pagpapakatao-ika-Pitong Baitang Kagamitan ng Mag-aaral*. Pasig City: Kagawaran ng Edukasyon.

Esteban, Esther J. 1990. *Education in Values: What, Why and for Whom*. . Manila: Sinag-tala Publishers.

Ghaz, Sandy. n.d. <https://philnews.ph>. <https://philnews.ph/2018/11/12/maikling-kwento-si-juan-na-laging-wala-sa-klase/>.

Isaacs, David. 2001. *Character Building*. Portlan, Oregon: Four Courts Press.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education – Schools Division of Negros Oriental
Kagawasan, Avenue, Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117

Email Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Website: lrmds.depednodis.net

